

DARRERA OPORTUNITAT

MODALITAT: RELAT CURT

PSEUDÒNIM: ANNA CALAFAT

El fum negre germinava cap als cims escampant una boira perillosa sobre els gratacels infinits que cobrien el cel de la seva ciutat. L'Agnès no sortia de casa imirava a través dels bruts i greixosos vidres de la finestra de la seva habitació, arrossegant un dit pel marc d'alumini, que deixava un rastre sobre la pols de feia setmanes. Feia dos dies que havia acabat la guerra més devastadora de la història, que havia suposat la total destrucció del planeta on havíem viscut fins ara.

Havien estat uns anys força durs, quatre guerres mundials consecutives (sense tenir en compte les dues anteriors) havien acabat de destruir la nostra llar en un marge de cent anys. L'Agnès va néixer tard, en aquells temps tan durs. Per això, no coneixia l'esperança, ni la pau, ni tampoc coneixia del tot bé casa seva. No va tardar a adonar-se, amb poc temps de vida, que havia arribat a un món ple de desgràcia, pudent i superpoblat. No hi havia ni una sola persona que fos feliç, ni tan sols les més riques; perquè, finalment, aquelles que havien guanyat més diners eren les que més mal havien causat a casa nostra pel seu negoci; molts no van poder viure carregant el pes de la seva consciència i van escollir el camí més fàcil: marxar d'aquí i deixar-ho tot en flames.

Ah, els diners...! Aquella espurna que va encendre la poderosa flama aclaparadora carregada de desgràcies. El petit detall que va causar tan gran cataclisme. Qui ho diria, que llavors ja no significaria absolutament res?

Eren les dues del migdia. L'Agnès només sentia silenci. No podia afirmar amb seguretat quin dia era, però sabia perfectament que avui era el dia en què s'havia acabat tot. Estava passant les primeres hores de la seva vida sense que, a fora de casa seva, hi hagués centenars de batalles actives, es llancessin bombes nuclears i milers de persones intentessin fugir de casa seva inútilment. Ara semblava que s'hagués posat tot en pausa, com si s'hagués silenciats tot el patiment; perquè, parant-se un moment, l'Agnès es va adonar que ja no es sentia absolutament res. Un calfred li va recórrer l'espina de dalt a baix i li va provocar unes pessigolles estranyes al clatell en pensar-ho, i va sentir aquell buit que s'expandia a l'altra banda de les quatre parets de casa seva.

Com si el món fes el seu últim alè.

Ningú no gosava sortir de casa. Per por, és clar. Però tothom sabia que també es tractava de vergonya. La vergonya de sentir-te al·ludit davant un món de cendres i peces de carn podrides, de tenir algun pensament culpable, de sentir que res d'això no hauria passat sense tu i que no hauria passat si tan sols t'haguessis molestat una mica més a intentar evitar-ho. No hi havia ningú que fos capaç de sortir i afrontar de cara el que els humans havíem fet a allò que abans era casa nostra. Després d'això, ja no ens mereixíem cap més oportunitat. No ens mereixíem respirar ni l'aire contaminat que ens quedava en aquell cel depriment que un cop havia estat blau radiant.

Aleshores, era considerablement perillós sortir, ja que l'atmosfera estava contaminada per químics mortals i les temperatures no eren gaire favorables. Això no ens ho havia advertit ningú, és clar, però tampoc feia o havia fet falta.

L'Agnès no podia agafar l'ascensor de casa perquè s'havia produït la tercera apagada elèctrica del dia. Darrerament passava molt sovint, ja que s'estaven perdent els recursos per a produir energia. La noia s'eixugava les gotes de suor passant-se una mà pel front i deambulava pel passadís de casa seva sense energia, una mica marejada. La roba se li aferrava al cos humit i magre. Feia dies que no menjava. Dies? Bé, la veritat és que l'Agnès no es recordava de l'últim cop que havia menjat bé.

Ens havíem carregat una barbaritat d'ecosistemes i milions d'espècies que fomentaven la base dels medis en què vivíem. Ja no quedaven verdures comestibles, ni molt menys animals per sacrificar. Ens havíem boicotejat a nosaltres mateixos, havíem caigut en la nostra pròpia trampa.

I tot això, per què?

No ho vam saber parar quan era hora perquè, quan va ser el moment de fer-ho, hi havia temes més importants a tractar que salvar el nostre món. Vet aquí, els diners! Ara aquests, sense cap tipus de valor, s'utilitzaven per cremar-los i fer foc per escalfar les cases a l'hivern, quan va fer aquell fred tan inhabitual i es van produir aquelles tempestes tan angoixants.

L'Agnès notava com se li formava una escuma a la boca assedegada d'aigua; però, un cop obrí l'aixeta del lavabo, tot el que sortí, uns segons més tard, fou un líquid marronós i malaltís que deixà la pica plena de ronya.

La desesperació i la histèria s'apoderà d'ella, recolzà el cap damunt les mans i llavors alçà la vista cap al mirall del lavabo. Tot el que hi veia eren ossos, patiment, buidor. No hi volia pensar, però sabia que, si continuaven així, no aguantaria gaire més dies. Però l'Agnès no plorava. Potser, en el fons de la seva ànima, tenia el petit desig de desaparèixer. Però l'Agnès no plorava perquè ja no estigués trista, sinó que no plorava perquè ja no era capaç de sentir res. Ni tan sols indignació. Alguna cosa s'havia trencat a dins seu.

El seu mòbil, d'última generació, romania sobre l'escriptori de la seva habitació sense fer ni un soroll. L'Agnès s'hi va apropar, amb l'esperança d'haver rebut algun missatge: però res. Feia dies que havia esborrat totes les xarxes socials del seu mòbil, just quan s'adonà que la seva finalitat principal era espiar els seus usuaris a través de la càmera i el micròfon de l'aparell. Ves a saber quanta informació havien obtingut de l'Agnès amb el temps! S'hi passava un munt d'hores, utilitzant el mòbil —sempre que l'hagués pogut carregar en condicions i tingués suficient bateria—. És per això que li va costar molt, després, adaptar-se i buscar altres coses a fer... i el que és pitjor, es va començar a sentir totalment desconnectada socialment, perquè ningú no es va interessar per ella ni la va buscar enviant-li un SMS o trucant-li. Simplement, a tothom li va ser indiferent.

L'Agnès podia dir que gairebé només havia tingut una amiga durant tota la seva vida. Però vivia molt lluny i s'havia quedat sense notícies seves després que li comunicés que ella i la seva família es mudarien de casa —en altres paraules, es van veure amb la necessitat de fugir del seu propi país—. Esperava que no li hagués passat res dolent, tot i que no tenia gaire esperances.

Un raig de sol petit i dèbil es filtrava pels vidres de la finestra de l'Agnès; ella l'observava amb nostàlgia i decidí agafar el mòbil i fer-se una *selfie*. Al cap i a la fi, ja no el podia utilitzar per a gaire cosa més. Quan es va voler mirar els resultats de la foto, amb ànsies, es va descobrir tan malament i tan buida que la va esborrar tot d'una, eixugant-se una llàgrima que —ara sí— li rodolava per la galta. Com li costava mirar-se amb el mal aspecte que tenia.

Des de la seva habitació, sentia el seu avi, que es trobava a la cuina, intentant fer funcionar una ràdio de l'època del seu rebesavi, una relíquia, buscant el senyal d'algú a qui pogués escoltar entre tanta solitud. La tele ja no funcionava, ja no hi havia canals operatius i tampoc no tenia ningú a qui trucar. L'Agnès vivia amb el seu avi i la seva mare. No en sabia res, dels seus altres familiars. Finalment, va decidir anar a fer companyia al pobre vell, baixant les escales que abans ningú no feia servir, escoltant l'eco buit i llòbrec de les seves passes entre aquell silenci sepulcral.

—Hola —saludà el seu avi, mentre s'apropava a la cuina observant el vellet, desnodrit i cansat, que feia una ganyota tot deixant anar la idea que havia tingut de fer funcionar la ràdio. Quan s'adonà que la seva neta era a la cuina, s'incorporà i canvià de postura.

—Hola, bonica —l'Agnès admirava com el seu avi encara podia tenir forces per dedicar-li un somriure tranquil i càlid. Quan ja no demostrés aquesta calidesa i afecte, l'Agnès sabia que ho hauria perdut tot.

L'ancià sospirà amb frustració i deixà caure una mà arrugada sobre la ràdio. L'Agnès hi posà la seva a sobre, per a donar-li confort, i notà el tacte fred de la mà suada i tremolosa de l'avi. Només mirant-lo als ulls vidriosos i gastats, l'Agnès podia veure tota la frustració i llangor que el seu avi guardava a dins, recordant tots els bons moments que havia pogut passar ell a la Terra amb els seus amics i la seva família; quan tot s'aguantava penjant d'un fil, quan encara no s'havia trencat res i tot era tan bonic com sempre. Sabia que l'avi hauria desitjat que ella hagués viscut totes aquestes experiències, però ja no hi podia fer res. Ja no podia fer res per ella, per salvar-li la seva joventut, un cop ja perduda la seva infantesa. Li trencava el cor veure la culpabilitat que reflectien els seus ulls; perquè d'alguna manera es culpava a ell i la seva generació pel fet de no haver fet suficient per a salvar-ho tot. Ell sentia que, si estava tot així de malament, també era culpa d'aquells que no havien fet res per aturar-ho. Que no havien tingut suficient consciència ni iniciativa per a pensar en el futur de tots aquells que ocuparien el seu lloc, que habitarien la seva llar.

La mare de l'Agnès va entrar per la porta de la cuina en el moment que la neta i l'avi s'havien quedat callats, mirant la vella ràdio, en silenci.

Amb unes bosses sota els ulls, fosques i amples, una mirada trista i ombrívola i una cara magra i esquelètica, la mare de l'Agnès va agafar una cadira tot esbufegant i s'hi va asseure recolzant el cap sobre les mans ossudes de dits llargs i prims. L'Agnès va començar a sentir els silenciosos planys de la seva mare, amb el fil de veu que li quedava. La Roser havia estat una psicòloga i terapeuta ocupacional i, a hores d'ara, no es podia salvar ni a ella mateixa. Va caure en una profunda depressió quan el pare de l'Agnès, periodista i fotògraf de conflictes bèl·lics, va haver de marxar a treballar a un punt calent de la cinquena guerra mundial i no va tornar més. Des d'aquell dia, ella ja ho donà totper perdut, però sempre va intentar fer tot el possible per la seva filla i el seu pare, que cada cop estaven més malalts.

Quan l'Agnès es va adonar que el plor de la seva mare es convertia en sanglots, la va anar a abraçar i li va acaronar la llarga i llisa cabellera rossa que començava a tenir nombroses canes i a perdre el color. L'Agnès va sentir la fragilitat del cos entre els seus braços prims i dèbils.

L'avi les mirava amb una expressió buida i trencada que l'Agnès no havia vist mai i, poc després, també es va apropar a elles per afegir-se a l'abraçada.

Mentrestant, a fora, grups de persones s'havien atrevit a sortir de les cases plenes d'ansia. No van estar gaire a fer crits esquinçadors de dolor quan començaren a alenar l'aire irrespirable de fora i la seva pell es cremà degut als rajos de sol forts i directes que es quedaven atrapats a l'atmosfera. La Roser tapà els ulls a la seva filla i l'avi va manifestar la intenció d'anar a fer córrer les cortines de les finestres, però, llavors, l'Agnès li ho va impedir.

—És el que hi ha —l'avi i la Roser es van mirar la nena, amb una ganyota, estranyats —fins ara hem posat les cortines i ens hem tapat els ulls. Hem preferit fer-nos els bojos i evitar-ho, ara és hora de ser-ne conscients.

L'Agnès va fer una pausa, mirant els seus dos únics familiars, units al seu costat, amb ulls vidriosos. La Roser va apropar una mà tremolosa a la galta de la seva filla per fer-li una carícia suau mentre es tapava la boca amb l'altra mà.

—És aquí on hem arribat. Tot això ho hem fet nosaltres. Mai no serà massa tard per assumir-ho, però sí per arreglar-ho. Ara no ens toca més que acceptar que ja no hi podem fer res, que hem arribat al final de cursa.

—Tant de bo pogués tornar enrere... canviaria tantes coses! —es va queixar l'avi, deixant escapar un plor amarg.

—Per desgràcia, això no és possible —li va dir l'Agnès, amb les galtes mullades de llàgrimes i un mig somriure, trist i desolador.

Llavors, van fer córrer totes les cortines i es van reunir tots tres al sofà del menjador. A fora, les coses eren cada cop pitjors, però cap d'ells no va fer res per no presenciar-ho.

L'avi es va aixecar un moment i va anar a buscar un àlbum de fotografies, ple de pols, guardat al fons d'un armari.

L'Agnès havia vist vegades comptades una fotografia en físic, les captures dels instants de la seva vida eren penjats al núvol, a les xarxes, sense poder-ne ser l'única i pròpia propietària, tot i que es tractessin de propietats íntimes i personals.

L'avi va obrir l'àlbum i començà a ensenyar-los totes les fotografies, explicant-los què significaven, on es trobava i qui eren les persones que hi apareixien. Aparegué l'àvia, que l'Agnès no havia pogut conèixer; els germans de la Roser, els cosins, els tiets, la Roser festejant amb el pare, l'avi de jovenet, els seus amics... Tot semblava perfecte. Tot era perfecte.

L'avi s'eixugava les llàgrimes mentre somreia, contemplant les imatges.

A fora es va veure una espurna, alguna cosa es va encendre i es van començara estendre unes flames per tota la ciutat. Es van sentir més crits i poc després, més silenci.

L'Agnès, el seu avi i la Roser veien per la finestra com aquelles flames s'apoderaven de tot l'exterior i ho convertien tot en cendres. També veien com cada cop una cortina de foc era més a prop de casa seva, però van seguir mirant l'àlbum de fotografies.

L'avi els va ensenyar fotos de les platges més verges i més boniques, que l'Agnès no havia vist mai, fotografies de molta gent reunida al carrer sense por de contagiar-se cap virus, fotografies de festes, xauxa, alegria, acampades, ballades, excursions, reunions familiars a la vora d'una xemeneia en un febrer fred, neu, fulles seques, flors... Ara tots aquells records també eren a la consciència de l'Agnès per emplenar aquell buit, ja que ella no en tenia pas de propis.

El foc cada cop era més a prop i ja estaven assumint el seu final. Es van agafar de les mans amb força i van seguir contemplant les fotografies, compartint moments, vivències i històries; entre plors i riures.

Les primeres flames van començar a cremar les primeres parets de la casa i algunes es van colar per la finestra oberta de la cuina, fent un camí fins al menjador i la sala d'estar.

Amb les fotografies entre les mans, l'Agnès, l'avi i la Roser es van mirar als ulls i es van somriure per últim cop.

L'Agnès va notar com l'avi i la Roser li donaven un petó al cap, segellant i tancant el moment per sempre, amb tota la dolçor i tendresa del món intentant llevar importància al dolor i la cruel veritat que els envoltava.

La nena es va fondre amb la calor que li van desprendre els seus familiars i la de les flames que ja s'havien apoderat de tota l'estança.

Però, sorprenentment, no va sentir olor de cremat, ni de fum, ni de cendres.

Ella sentia olor de pins, de flors, de maig. Escoltava des de lluny unes onades profundes i salades que banyaven una arena fina que s'aferrava per totes les parts del cos i la roba. Sentia els ocells, ballant d'arbre a arbre i volant amunt al cel. També sentia la calor d'una manta prima de tela a sobre el seu cos i la companyia i calor de més persones al seu costat.

Per un moment, l'Agnès sentia pau. Sentia que les coses estaven bé. Que no tot s'estava destruint i esvaint a poc a poc, si no que creixia sobre els seus ulls i s'alçava majestuosament sota el seu cos tombat. Per un moment, sentia la immensitat del tot i com de petita era ella.

Sentia la terra davall els seus peus i la seva esquena, amb un calfred recurrent- li la columna vertebral. Notava les profundes arrels dels arbres entrellaçant-se i fent-se espai sota aquella superfície verda i habitada per tants éssers. Sentia la brisa, el vent, l'aire pur que l'envoltava i que tantes aromes conduïa dansant pertot arreu.

L'Agnès sentia amor, amor de veritat i el que és més important: no se sentia culpable.

Va ser llavors quan va obrir els ulls i va veure un cel cobert de branques i fulles d'alts pins, despertant d'un estrany somni. Una naturalesa formosa i abundant que envoltava tot el seu entorn. Va ser llavors quan, estirada a terra, dins un sac de dormir, al costat del seu avi jove i sa, dormint plàcidament, es va prometre a ella mateixa que no es permetria mai, per res del món, que tot allò es perdés. Que mai no deixaria que tot allò s'acabés. Que faria tot el possible, costés el que costés, per a conscienciar totes i cada una de les persones que formaven la nostra societat perquè es fessin responsables de totes les seves accions i el seu impacte en el nostre medi.

Que ningú mai no oblidés com d'afortunats que som, vivint en aquest lloc tan meravellós, compartint tots una mateixa història, tot i ser tan diferents, convivint en harmonia entre nosaltres i la natura; que no hi havia res més important que això. Que totes aquelles coses materials com els diners les havíem inventat nosaltres i que, en realitat, no existia el seu valor. Que havíem de començar a mirar aquelles coses que ens aportaven allò més important: vida, i havíem de començar a cuidar-les de veritat. No menysprear-les ni tampoc destrossar-les.

Que el valor de veritat es trobava aquí i allà i això seria el que es prioritzaria sempre, davant qualsevol altra cosa. Allò important es pot tocar o sentir, és present i es pot percebre.

Que encara eren a temps per a fer alguna cosa i que mai no arribarien al punt del somni de l'Agnès, que la seva vida allí seria eterna, sempre que tinguessin els ulls oberts i suficient iniciativa.

Va ser així com, a partir d'aquell malson, l'Agnès emprengué el seu camí cap a esdevenir una de les majors activistes d'Europa, amb iniciatives, planificant manifestacions i conferències a un poble humil d'una petita illa del Mediterrani, fins a considerar-se una de les activistes més importants del món.

Va ser així, el dia en què va començar a desfer el final del nostre món, a poc a poc, a partir de guanyar consciència entre les persones; quan alguns començaren a dur a terme mesures i alternatives més ecològiques, per a aportarel seu petit granet d'arena, fruit de l'amor i la cura que sentien pel lloc on vivim i hem viscut sempre. El nostre passat, present i futur: la nostra terra.